

Η ΝΕΑ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ Η στρέβλωση της αρχής της αναλογίας μας γυρίζει στην Προϊστορία

Φαίνεται ότι το τελευταίο διάστημα έχουμε εισέλθει στη Χώρα μας στη τρίτη φάση αντίδρασης ενάντια στην ανάπτυξη της Αιολικής Ενέργειας. Αυτή η Νέα Αντίδραση έχει ορισμένα κρίσιμα ποιοτικά χαρακτηριστικά που τη διαφοροποιούν σημαντικά από την αντίδραση των προηγούμενων ετών και ως προς το περιεχόμενο και ως προς τους κύριους εκφραστές της.

1. 1999 – 2006: Οι δύο πρώτες φάσεις της αντίδρασης

Πρώτη Φάση: Από τα τέλη της δεκαετίας του '90 μέχρι και σχετικά πρόσφατα, το κυρίαρχο περιεχόμενο της αντίδρασης επικεντρωνόταν στην άμεση περιβαλλοντική επίπτωση των Ανεμογεννητριών σε συγκεκριμένα στοιχεία του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος. Κατά την περίοδο αυτή αναπτύχθηκαν στην Ελλάδα δύο βασικές ομάδες επιχειρημάτων: Τα επιστημονικοφανή και τα γραφικά. Έτσι επιχειρήθηκε να εξηγηθεί από την αντίδραση ότι οι ανεμογεννήτριες είναι θορυβώδεις, βλάπτουν την χλωρίδα, εξολοθρεύουν την πανίδα, εκπέμπουν ακτινοβολίες κλπ. Παράλληλα, στη φαρέτρα της αντίδρασης βρέθηκαν γραφικά επιχειρήματα που προσπαθούσαν να τρομοκρατήσουν κατηγορώντας τις ανεμογεννήτριες ότι επηρεάζουν τη βροχή, διώχνουν ή ελκύουν τα σύννεφα, επηρεάζουν τη γονιμότητα των ζώων, εκπέμπουν υποήχους και πολλά άλλα. Και των δύο ειδών τα επιχειρήματα απαντήθηκαν αρκετά αποτελεσματικά από την επιστημονική κοινότητα της Χώρας και πλέον –μετά από πολύ κόπο και χρόνο- το ζήτημα των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την αιολική ενέργεια περιορίζεται ουσιαστικά στο θέμα της οπτικής επίπτωσης και του σχεδιασμού των συνοδών έργων. Τα ζητήματα αυτά –στην γενική περίπτωση- δεν είναι ικανά από μόνα τους να επιβάλουν τη μηδενική λύση, αλλά μόνο πρόσθετους όρους κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Όσον αφορά την παραγωγή και κίνηση των ανωτέρω επιχειρημάτων, κατά τη φάση αυτή είχαμε την παραγωγή τους στην Περιφέρεια και την προσπάθεια διοχέτευσης τους προς το Κέντρο (για να επηρεάσουν τα κέντρα λήψης αποφάσεων) ή προς άλλες τοπικές κοινωνίες (π.χ. από την Εύβοια στη Λακωνία).

Δεύτερη Φάση: Η αποτυχία των ανωτέρω επιχειρημάτων της αντίδρασης, οδήγησε κατά την τελευταία τριετία στην όλο και εντονότερη προβολή της κινδυνολογίας για το δήθεν υπέρμετρο κόστος της Αιολικής Ενέργειας και για τους ανυπέρβλητους τεχνικούς περιορισμούς που καθιστούν ανέφικτη την σε μεγάλη κλίμακα ανάπτυξή της. Τόνοι από κροκοδείλια δάκρυα χύθηκαν από τους πολέμιους για την άτυχη αιολική ενέργεια που είναι τόσο καλή, αλλά δυστυχώς είναι και ακριβή και κουστή. Για την απάντηση αυτών των επιχειρημάτων, ο κλάδος της Αιολικής Ενέργειας αντέδρασε πολύ πιο αποτελεσματικά και αξιοποιώντας την εμπειρία των αντιπαραθέσεων της προηγούμενης δεκαετίας, εξήγησε έγκαιρα και έγκυρα την αβασιμότητά τους. Αποδείχθηκε ότι η δύναμη των αριθμών είναι ακαταμάχητη και τεκμηριώνει πέραν αμφιβολίας ότι το κόστος της Αιολικής Ενέργειας είναι απόλυτα ανταγωνιστικό με το κόστος παραγωγής του ενεργειακού μας συστήματος και ότι δεν επιβαρύνει τον Έλληνα καταναλωτή. Επίσης απόδειξε ότι όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την ευρεία διείσδυση της αιολικής ενέργειας (πρόσθετη εφεδρεία ισχύος, πρόσθετες ανάγκες εξισορρόπησης – διαχείρισης της κυμαινόμενης παραγωγής, ανάγκη ανάπτυξης ηλεκτρικού συστήματος) μπορεί να ποσοτικοποιηθούν και να μεταφραστούν σε πρόσθετο κόστος, η συμπερίληψη του

οποίου και πάλι αφήνει την αιολική ενέργεια ευθέως ανταγωνιστική με τα συμβατικά καύσιμα. Δεν είναι τυχαίο ότι εδώ και ένα περίπου έτος δεν έχει ακουστεί το επιχείρημα περί του υψηλού κόστους της αιολικής ενέργειας.

Χαρακτηριστικό είναι ότι κατά την φάση αυτή, τα επιχειρήματα του είδους αναπτύχθηκαν και παρέμειναν στο Κέντρο, και πολύ λίγο διοχετεύθηκαν στις τοπικές κοινωνίες.

2. 2006-2007: Η Νέα Αντίδραση

Μετά από την λιγότερο ή περισσότερο αποτελεσματική αντιμετώπιση των δύο ανωτέρω φάσεων, κατά το τελευταίο διάστημα εμφανίζεται μια Νέα Αντίδραση με νέα χαρακτηριστικά ως προς τους κύριους εκφραστές της, ως προς τη κίνηση των ιδεών της μεταξύ Κέντρου και Περιφέρειας και ως προς το περιεχόμενό της που συνοψίζεται στην άποψη ότι σε ένα τόπο πρέπει να εγκαθίστανται τόσες ανεμογεννήτριες όσες καλύπτουν την τοπική ζήτηση ενέργειας.

2.1. Οι εκφραστές

Οι εμπνευστές των ιδεών της νέας αντίδρασης προέρχονται πλέον κυρίως από τα ανώτερα κοινωνικά και μορφωτικά στρώματα του Κέντρου, που αντιλαμβάνονται ως προσωπική εξιλέωση τη διατήρηση αλώβητου του τοπίου της ελληνικής επαρχίας το οποίο θεωρούν ότι απειλείται από τις ανεμογεννήτριες. Επίσης, πρόκειται για μέλη από τα μεσαία αστικά στρώματα που διακατέχονται από μια αταβιστική νοσταλγία του τόπου καταγωγής ο οποίος επιθυμούν να παραμείνει όπως ακριβώς ήταν στις παιδικές τους αναμνήσεις. Χωρίς να είναι οι μόνες και χωρίς να είναι συμπαγείς, οι δύο αυτές κοινωνικές ομάδες επεξεργάζονται και εξάγουν προς τις τοπικές κοινωνίες νέα επιχειρήματα ενάντια στην αιολική ενέργεια. Έτσι σήμερα η ροή των ιδεών τείνει να αντιστραφεί: η ανάπτυξή τους στην μάχη ενάντια στην Αιολική Ενέργεια γίνεται στο Κέντρο και ακολουθεί η διοχέτευσή τους στην Περιφέρεια.

Δυστυχώς φαίνεται ότι οι ιδέες αυτές έχουν διεισδύσει σε θύλακες της Διοίκησης που είτε εφαρμόζουν είτε (ακόμα σημαντικότερο) παράγουν Πολιτική. Παρά το γεγονός ότι οι θύλακες αυτοί προβάλλουν μερικές φορές εμφαντικά τα επιχειρήματα της Νέας Αντίδρασης, είναι εξαιρετικά κρίσιμο να αποσαφηνιστεί ότι δεν ήταν οι ίδιοι οι παραγωγοί τους αλλά τις ασπάσθηκαν –είτε επειδή συμφωνούν, είτε επειδή πιέστηκαν από εκπροσώπους των ανωτέρω κοινωνικών ελίτ.

2.2. Το περιεχόμενο: Στρέβλωση της αρχής της αναλογίας

Όσον αφορά το περιεχόμενο της Νέας Αντίδρασης, αυτό μπορεί να συνοψιστεί στην προσπάθεια στρεβλής εισαγωγής της λεγόμενης «**αρχής της αναλογίας**» στο σχεδιασμό για την ανάπτυξη της Αιολικής Ενέργειας, μέσω παρερμηνείας της αρχής αυτής. Η κεντρική ιδέα-επιχείρημα μπορεί να συνοψιστεί ως εξής: Σε κάθε τόπο πρέπει να εγκαθίστανται τόσες ανεμογεννήτριες όσες αρκούν για να καλύψουν τις ενεργειακές του ανάγκες. Σε μια άλλη –πιο λαϊκιστική- εκδοχή του, το επιχείρημα/συμπέρασμα στηρίζεται στην αρχή «**ο ρυπαίνων πληρώνει**» που εσφαλμένα μεταφράζεται στο ότι πρέπει να εγκατασταθούν ανεμογεννήτριες μόνο ή κατά προτεραιότητα κοντά στις υψηλές ηλεκτρικές καταναλώσεις δηλαδή την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τη Μύκονο και τη Βόρεια Κρήτη. Φυσικά το επιχείρημα δεν είναι νέο. Έχει διατυπωθεί στο παρελθόν αλλά πρόσφατα έχει λάβει χαρακτήρα αιχμής.

Όμως η συνέπεια ενός επιχειρήματος πρέπει να ελέγχεται με βάση τη γενικότητά του. Αν ένα επιχείρημα οδηγεί σε άτοπα (ή και αστεία) συμπεράσματα όταν ελέγχεται υπό

διάφορες συνθήκες, τότε είναι άτοπο το ίδιο και η επίκληση του εδράζεται είτε σε ηθελημένη προσπάθεια παραπλάνησης είτε σε περιορισμένες δυνατότητες ανάλυσης. Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε να κάνουμε με στρέβλωση γενικών αρχών (αρχή της αναλογίας, αρχή ο ρυπαίνων πληρώνει), οι οποίες μέσω ενός λογικού άλματος εξειδικεύονται στο ανωτέρω επιχείρημα. Για να το πούμε πιο απλά, όπως θα φανεί ακολούθως, η **σχέση των αρχών που επικαλείται η Αντίδραση με το επιχείρημα/συμπέρασμα που διατυπώνει είναι τόση όση η σχέση του φάντη με το ρετσινόλαδο.**

Για λόγους πληρότητας πρέπει να προστεθεί ότι το επιχείρημα διανθίζεται με μία εξωφρενική αντιεπιχειρηματική υστερία. Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα η επιχειρηματικότητα έχει συκοφαντηθεί για δεκαετίες, τόσο από τους ιδεολογικούς της αντιπάλους όσο και από συμπεριφορές κρατικοδίαιτων επιχειρηματιών οι οποίοι έμαθαν να αναπτύσσονται στην ασφαλής αγκαλιά του κράτους και δεν επιθυμούν το υγιές άνοιγμα των αγορών και την πραγματική λειτουργία του ανταγωνισμού. Το καινοφανές στην περίπτωσή μας είναι ότι τα απαρχαιωμένα αυτά επιχειρήματα αναδεικνύονται από υποτιθέμενους φιλελεύθερους, οι οποίοι δεν διστάζουν να καταδικάσουν την επιδίωξη του κέρδους από τους επιχειρηματίες της αιολικής ενέργειας και να διαπαιδαγωγήσουν τον λαό μας στη λογική ότι όλοι οι ιδιώτες επιχειρηματίες είναι κατ' αρχήν ένοχοι μέχρι αποδείξεως του εναντίου. Στην προσπάθεια αυτή, οι δήθεν φιλελεύθεροι αστοί επιστρατεύουν κάθε είδους έμμεση και άμεση κατηγορία (π.χ. οι επενδυτές της αιολικής ενέργειας επιδιώκουν στην πραγματικότητα την οικιστική ανάπτυξη στις περιοχές που λαμβάνουν άδεια αφού πέντε χρόνια μετά την καταβολή των απλόχερων επιδοτήσεων θα εγκαταλείψουν τα πάρκα για να μην καταβάλουν το αυξημένο κόστος συντηρήσεως και **θα χτίσουν ξενοδοχεία!!!**).

2.3. Κριτική του επιχειρήματος: Ολοταχώς προς την Προϊστορία

Επικεντρώνοντας στο βασικό επιχείρημα ότι σε κάθε τόπο πρέπει να εγκαθίστανται τόσες ανεμογεννήτριες όσες αρκούν για να καλύψουν τις ενεργειακές του ανάγκες, (και παρακάμπτοντας προς στιγμή την αντικαπιταλιστική υστερία), σημειώνουμε ότι το άτοπο του επιχειρήματος αποδεικνύεται από το αποτέλεσμα του ελέγχου του υπό διάφορες συνθήκες στην σημερινή κοινωνία:

Πρώτον: Κάνενας τόπος δεν παράγει προϊόντα μόνο για τον περιορισμένο χώρο του, διότι αυτό θα καταργούσε στοιχειώδεις αρχές κοινωνικής ανάπτυξης και πρόοδο αιώνων. Όπως ένας τόπος ή γενικότερα μια οικονομία εξάγει κάποια αγαθά και εισάγει άλλα, το ίδιο ισχύει για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από αιολικά πάρκα. Έτσι η εφαρμογή του επιχειρήματος οδηγεί στο τραγελαφικό συμπέρασμα ότι για παράδειγμα ο πληθυσμός της Αθήνας δεν πρέπει να τρέφεται διότι ελάχιστες ποσότητες διατροφικών προϊόντων παράγονται στην Αττική ή ότι ο κάμπος της Καλαμάτας πρέπει να τροφοδοτεί με λάδι μόνο την Μεσσηνία. Φυσικά, η παραγωγή του θα μειωθεί κατακόρυφα αφού δεν θα μπορεί να εισάγει μηχανήματα ή άλλα οχήματα, ούτε καν καύσιμα αφού δεν υπάρχει διύλιστήριο στη Καλαμάτα. Και αν υπήρχε δεν είναι βέβαιο ότι θα μπορούσε να εφοδιαστεί με πετρέλαιο σύμφωνα με την στρεβλή εφαρμογή της αρχής της αναλογίας που προτείνει η Αντίδραση.

Στην περίπτωση της ηλεκτρικής ενέργειας, η εφαρμογή του επιχειρήματος συνεπάγεται την κατάργηση των θερμικών σταθμών της Μεγαλόπολης και της Πτολεμαΐδας. Για την κάλυψη της ζήτησης στην Πρωτεύουσα θα πρέπει να εγκατασταθούν **σταθμοί παραγωγής στην Αθήνα**. Με δεδομένο ότι η Αθήνα δεν διαθέτει λιγνίτη ή άλλο ορυκτό καύσιμο στο υπέδαφός της, είναι ερευνητέο αν το

επιχείρημα επιτρέπει την εισαγωγή άνθρακα ή φυσικού αερίου ή πυρηνικών καυσίμων για την τροφοδότηση των νέων σταθμών και άρα εάν δικαιούται και η Αθήνα να διαθέτει ηλεκτροδότηση. Επειδή όμως οι εκφραστές της αντίδρασης επιθυμούν να διατηρήσουν στοιχειώδη συνέπεια, αποφαίνονται ότι στην Αθήνα πρέπει να εγκατασταθούν ανεμογεννήτριες ώστε να πληρείται η άποψη (τους) ότι ο καθένας καταναλώνει μόνο ό,τι διαθέτει. Και φυσικά είναι ευχής έργο να εγκατασταθούν επιτέλους αιολικά πάρκα στην Αθήνα και την Αττική. **Το πρόβλημα ξεκινά από τη θέση ότι αιολική ενέργεια πρέπει να εγκατασταθεί πρώτα στην Αθήνα και μετά οπουδήποτε αλλού, άνευ ουδεμίας διερεύνησης περί του τοπικού αιολικού δυναμικού,** ύπαρξης καταλλήλων ή και επαρκών εκτάσεων κλπ. Δηλαδή, «φυσάει δεν φυσάει θα βάλετε αιολικά πάρκα» όπως οι Μαυρογυαλούροι του '50 θα έχτιζαν γεφύρια και σχολεία ακόμα και αν το χωριό δεν είχε ποτάμια ή παιδιά.

Δεύτερον: Εξίσου άτοπο, λοιπόν, είναι το συμπέρασμα αν ελέγξουμε το επιχείρημα σε μια περιοχή με υψηλή ενεργειακή ζήτηση, αλλά χωρίς ικανό αιολικό δυναμικό (γενικά χωρίς τοπικούς φυσικούς πόρους κατάλληλους για ηλεκτροπαραγωγή). **Σε μεγάλο βαθμό η φύση έχει ήδη χωροθετήσει αιώνες πριν τον άνθρωπο. Το αν κάπου υπάρχει υψηλή ηλεκτρική ζήτηση δεν συνεπάγεται ότι υπάρχει και υψηλό αιολικό δυναμικό.** Στην περίπτωση αυτή προκειμένου να καλυφθεί η τοπική ζήτηση με ανεμογεννήτριες θα πρέπει να εγκατασταθούν πάρα πολλές οι οποίες θα υπολειπώνονται με πολύ χαμηλό συντελεστή φορτίου, θα επιφέρουν συνολικά μεγαλύτερη περιβαλλοντική όχληση και βέβαια θα είναι εξαιρετικά κοστοβόρες. Έτσι η εφαρμογή του επιχειρήματος οδηγεί σε μεγαλύτερη περιβαλλοντική επίπτωση και οικονομική επιβάρυνση.

Μπορεί κάποιος να εξανίσταται και να γελά με τα ανωτέρω συμπεράσματα. Όμως προκύπτουν με απλούς συλλογισμούς ξεκινώντας από τη θέση της Αντίδρασης. **Στα Μαθηματικά υπάρχει η μέθοδος απόδειξης με την εις άτοπο απαγωγή. Όταν αυτή καταλήγει σε προφανώς άτοπο συμπέρασμα, δεν ευθύνεται το τελικό συμπέρασμα ούτε η μέθοδος, αλλά η αρχική θέση.** Έτσι και εδώ: Ας μην ανησυχούν, λοιπόν, οι αστικές ελίτ της Αντίδρασης. Δεν πρόκειται να πεινάσουν επειδή δεν παράγεται χαβιάρι στην Αθήνα, διότι απλά στη σύγχρονη κοινωνία μας θα μπορεί να συνεχίσουν να το προμηθεύονται μετά από εισαγωγή του από τους τόπους παραγωγής του. Επίσης, ας μην τρομάζουν ότι θα βάλουμε αιολικά πάρκα στην αυλόπορτα της βίλας τους στα βόρεια προάστια. Δυστυχώς εκεί δεν φυσάει. Αλλά αν θέλουν να είναι συνεπείς με τον τρόπο που παραφράζουν την αρχή της αναλογίας και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», θα πρέπει να πάντουν να χρησιμοποιούν αυτοκίνητα, να παύσουν να ντύνονται με ρούχα και να επιστρέψουν στην εποχή των σπηλαίων εκεί όπου ανήκει το επιχείρημα που υποστηρίζουν.

Τρίτον: Το επιχείρημα της αντίδρασης οδηγεί επίσης σε αντιοικονομική λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος. Σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα της ΔΕΗ, για το 2006 η συνολική επιβάρυνση της επιχείρησης για την εξυπηρέτηση των μη διασυνδεδεμένων νησιών είναι 294,45 εκατ. Ευρώ. Το αρνητικό αυτό αποτέλεσμα προκύπτει επειδή **τα νησιά καταναλώνουν πανάκριβο ηλεκτρικό ρεύμα που παράγεται στους τοπικούς αυτόνομους πετρελαϊκούς σταθμούς αλλά πληρώνουν στη ΔΕΗ το ίδιο ενιαίο τιμολόγιο όπως και η ηπειρωτική Ελλάδα.** Εξαιτίας αυτού του γεγονότος, ο κάθε Έλληνα πολίτης επιδοτεί τους κατοίκους των νησιών με 5-6 Ευρώ για κάθε MWh που καταναλώνει ο ίδιος.

Αντιπαρερχόμαστε προς στιγμή τον πειρασμό να θέσουμε το ερώτημα με ποια ηθικά και κοινωνικά κριτήρια ο κάτοικος της Πτολεμαΐδας, της Μεγαλόπολης, του Λαυρίου

αλλά και του Μαντουδίου, της Φωκίδας και των Πατρών επιδοτούσε μέχρι σήμερα τον κάτοικο των Κυκλάδων, των Σποράδων και του Αιγαίου γενικά. Θέτουμε όμως το ερώτημα, με ποια ηθική βάση οι συμπολίτες νησιώτες μας θα συνεχίσουν να επιδοτούνται για να διατηρούν ένα πεπαλαιωμένο και περιβαλλοντικά καταστροφικό ενεργειακό σύστημα, όταν θα έχουν αρνηθεί την εγκατάσταση νόμιμων αιολικών πάρκων μέσω νέων διασυνδέσεων που πληρώνουν τα ίδια τα αιολικά πάρκα; Κατά την άποψη μας υπάρχουν άλλοι μηχανισμοί με τους οποίους ένα ευνομούμενο κράτος μπορεί να ενισχύσει τους νησιώτες μας για να παραμείνουν στους τόπους τους για κοινωνικούς και εθνικούς λόγους.

Τέταρτον: Ειδικά στην περίπτωση των νησιών, το επιχείρημα οδηγεί σε μια μαγική εικόνα: Ας πάρουμε για παράδειγμα ένα νησί που έχει βιομηχανική βάση και επομένως έχει μεγαλύτερη ζήτηση ενέργειας από ένα πανομοιότυπο νησί που δεν διαθέτει την ίδια ανάπτυξη. Με τη λογική της Αντίδρασης θα πρέπει να εγκατασταθούν περισσότερες ανεμογεννήτριες στο ήδη επιβαρυσμένο νησί και άρα αυτό να επιβαρυνθεί ακόμα περισσότερο. Άτοπο. Και ακόμα περισσότερο: Με ποιο τρόπο ενσωματώνεται η προοπτική της εξέλιξης ενός τόπου ή ενός νησιού στο επιχείρημα της Αντίδρασης; Λογικά, αν τεκμηριωθεί ότι στο αμέσως προσεχές διάστημα η ενεργειακή ζήτηση θα μεταβληθεί, θα πρέπει να τροποποιηθεί και το πλήθος των προς εγκατάσταση Ανεμογεννητριών. Και τι θα γίνει αν σε έναν τόπο μειωθεί η τοπική ζήτηση; Μήπως θα απεγκατασταθούν ανεμογεννήτριες;

Όλα αυτά είναι παιδαριώδη επιχειρήματα διότι απλά συνδέουν άσχετα μεταξύ τους πράγματα. Αν θέλουμε πραγματικά να αρθρώσουμε ένα γνήσιο προοδευτικό –μη λαϊκιστικό– λόγο, που δεν θα χαϊδεύει αυτιά ούτε προς την μια ούτε προς την άλλη κατεύθυνση, πρέπει να μιλήσουμε για την ουσία των πραγμάτων, ήτοι για την ουσιαστική προστασία των συγκεκριμένων οικολογικών, περιβαλλοντικών, πολιτιστικών και αισθητικών αξιών και χαρακτηριστικών ενός τόπου. Το τι είδους ανάπτυξη μπορεί να γίνει σε ένα τόπο ή σε ένα νησί, το πόσες ανεμογεννήτριες μπορεί να εγκατασταθούν και με ποιους όρους, εξαρτάται από την αξία που φοβόμαστε ότι θα επηρεάσει (δηλ. το Περιβάλλον) και όχι από άσχετα δεδομένα όπως είναι η ηλεκτρική ζήτηση. **Η παράφραση της αρχής της αναλογίας με την απλοϊκή λογική «τόσες, όσες η τοπική ζήτηση» καταργεί ακόμα και την προσπάθεια να εισαχθεί η λογική της φέρουσας ικανότητας στην διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και χωροταξίας.** Όσο και αν η φέρουσα ικανότητα είναι μια έννοια που δύσκολα ποσοτικοποιείται και προσεγγίζεται επιστημονικά, είναι πραγματικά εκνευριστικό να καταργείται με μια μονοκοντυλιά από εκπροσώπους του ίδιου κινήματος που επί μια δεκαετία και πλέον είχαν ανάγει τη φέρουσα ικανότητα σε πανάκεια για τη χωροθέτηση αιολικών πάρκων. Τελικά ποιος δουλεύει ποιον; Τι θέλουμε επιτέλους; Επιστημονική προσέγγιση της φέρουσας ικανότητας ενός τόπου με βάση κανόνες και κριτήρια που σχετίζονται με το περιβάλλον ή ισοπέδωση των πάντων με βάση άσχετα κριτήρια;

Για να είμαστε τελείως δίκαιοι οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι ο ισοπεδωτισμός λειτουργεί σε ένα σημείο και αντίστροφα: Στην περίπτωση εγκατάστασης αιολικών πάρκων σε βραχονησίδες. Πολλές από τις βραχονησίδες έχουν αυξημένη οικολογική αξία για την ορνιθοπανίδα του Αιγαίου, λόγω του απομονωμένου και ήσυχου καταφυγίου που προσφέρουν. Αυτή η αξία πρέπει να εκτιμηθεί με βάση επιστημονικά κριτήρια ανά περίπτωση βραχονησίδας και όχι να διαπιστώσουμε άκριτα ότι κάθε βραχονησίδα μπορεί να γεμίσει με ανεμογεννήτριες. Κάτι τέτοιο θα ήταν λάθος.

Άλλα ας υποθέσουμε προς στιγμή ότι μια βραχονησίδα θεωρείται, με βάση τα περιβαλλοντικά και οικολογικά της χαρακτηριστικά, κατάλληλη ότι μπορεί να γεμίσει ανεμογεννήτριες. Αν αυτή η βραχονησίδα έχει την ατυχία να είναι κοντά σε κατοικημένη ξηρά και να ενώνεται μαζί της, ήτοι αν υπάρχει στην άκρη ενός νησιού ένας απομονωμένος τόπος που από περιβαλλοντική άποψη είναι κατάλληλος να υποδεχτεί αιολικά πάρκα, τότε δυστυχώς η εγκατάσταση δεν μπορεί να γίνει διότι περιορίζεται από τη ζήτηση του υπόλοιπου κατοικημένου νησιού!

3. Συμπέρασμα

Η αντίδραση ενάντια στην Αιολική Ενέργεια έχει διαφοροποιηθεί. Εμπλέκει στοιχεία ενός απαρχαιωμένου αστικού μεγαλοϊδεατισμού που συνοδεύεται από μια αντικαπιταλιστική και αντιεπιχειρηματική ρητορεία, πρωτοφανή (αλλά και υποκριτική) για εκπροσώπους της αστικής τάξης. Όπως παλαιότερα η Αιολική Ενέργεια έπεφτε θύμα των τοπικών μικροπολιτικών σε επίπεδο δήμων και κοινοτήτων, φαίνεται ότι τώρα έχει εμπλακεί ως εργαλείο σε (έσω)κομματικές συγκρούσεις της κεντρικής πολιτικής σκηνής. Ωστόσο, ασχέτως των βαθύτερων κινήτρων, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της Νέας Αντίδρασης είναι επικίνδυνα για τη σύγχρονη κοινωνία διότι εδράζονται στον κοινωνικό και οικονομικό απομονωτισμό και στην αντίληψη της ανωτερότητας κάποιων κοινωνικών ομάδων έναντι άλλων.

Σε κάθε περίπτωση, στα πλαίσια μιας ανοιχτής και δίκαιης δημοκρατικής Κοινωνίας αλληλεγγύης, κάθε τόπος αναλαμβάνει το μερίδιό του στην κοινή προσπάθεια για την Πρόοδο με βάση αυτό που μπορεί να προσφέρει. Αυτή είναι η πραγματικά προοδευτική πρόταση για την προοπτική της Χώρας. Η Αντίδραση και η Συντήρηση, οι κραυγές για οπισθοδρόμηση, η λογική της απομόνωσης έχουν ήδη αποτύχει στην Αλβανία του Χότζα εδώ και χρόνια.

Επομένως τα κριτήρια με τα οποία αξιολογούνται συγκεκριμένες επενδύσεις αιολικών πάρκων πρέπει να είναι τα ουσιαστικά περιβαλλοντικά, χωροταξικά, πολιτιστικά και λοιπά χαρακτηριστικά του τόπου όπου προτείνεται η εγκατάστασή τους και η ουσιαστική εκτίμηση των συγκεκριμένων επιπτώσεων και δεν μπορεί να εδράζονται σε ισοπεδωτικές και ενιαίες προσεγγίσεις που δεν λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες ούτε να περιορίζονται από άσχετα τεχνικά δεδομένα όπως είναι η ηλεκτρική ζήτηση του τόπου.